

YHDESSÄ VAHVAKSI YHTEISÖKSI

Ei kiusaamiselle –suunnitelman toimenpiteet Päivänkehrän koulussa

1. Hyvinvoinnin mittarit

Tavoite: Koululla on menetelmä, jonka avulla seurataan oppilaiden ja opiskelijoiden arkea ja jaksamista. Tietoa käytetään kiusaamisen ehkäisemiseen sekä siihen puuttumiseen monin eri keinoin.

- Koulussa seurataan oppilaiden hyvinvointia säännöllisesti
- Luokan ilmapiiri- ja hyvinvointikysely (1.-6.lk)
- Kouluterveyskysely (4.-5.lk)
- Koulun omat kiusaamiskyselyt yhteisöllisen oppilashuollon yhteydessä
- Espoon kaupungin oppilaskysely (4.-6.lk)
- Sovittelutoiminta (Verso ja Resto)
- Hyvinvointikartta (5.lk)
- Move-testit (5.lk)
- Kyselyiden läpikäyminen (YHR, henkilökunta, luokat, huoltajat)
- Mahdollisuus YHR akuuttiaikaan nopealla aikataululla

2. Sosiaalisia ja tunnetaitoja sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävät ohjelmat

Tavoite: koululla on käytössä työkalupakki sosiaalisten tilanteiden ja tunteiden tunnistamista sekä uusien taitojen oppimista varten.

- Verso-toiminta
- Someturva
- Resto-toiminta (aikuisjohtoinen sovittelu)
- KiVa-materiaalin hyödyntäminen oppitunneilla
- Positiivinen pedagogiikka
- Osallisuus - ryhmäyttäminen
- Sosiaalisten tilanteiden tietoinen havainnointi

3. Ryhmien, luokkien ja yhteisöjen yhdessä sovitut säännöt

Tavoite: Koululla on säännöt, jotka auttavat sekä ennaltaehkäisemään kiusaamista että puuttumaan siihen jämäkästi ongelmien jo alettua.

Päivänkehrän koulussa on sovitut toimintatavat kiusaamisen ennaltaehkäisyyn sekä siihen puuttumiseen (ks. Puuttumisen portaat).

4. Jatkuva ryhmäyttäminen ja sosiaalisen kiinnittymisen vahvistaminen

Tavoite: Ryhmäyttäminen on koulussa arkipäivää ja jatkuvaa läpi lukuvuoden. Jatkuva ryhmäyttäminen vahvistaa ryhmän toimintakykyä, parantaa ilmapiiriä ja lisää turvallisuudentunnetta.

- Kaikilla luokilla syksy aloitetaan ryhmäyttämällä
- Sosiaalisten- ja tunnetaitojen ohjelmia toteutetaan luokissa säännöllisesti
- Retket ja yhteiset tapahtumat / juhlat
- Oppilaskunta
- Kummitoiminta
- Verso-toiminta
- Monipuoliset opetusmenetelmät, istumajärjestys / vaihtuvat pöytäryhmät
- Välkkis-toiminta
- Välitunneilla kaveriparit
- Ruokailutilanteet

5. Nivelvaiheen yhteistyö esiopetuksen ja yläkoulujen kanssa

6. Sähköiset palautekanavat

Tavoite: Perusopetuksessa kaikilla oppilailla ja huoltajilla on tiedossaan ja käytettävissään helppo tapa ilmoittaa huomioista kiusaamiseen liittyen.

- Päivänkehrän koulussa otetaan käyttöön sähköpostiosoite eikiusaamiselle.paivankehrankoulu@espoo.fi
- Lukuoikeudet annetaan rehtoreille ja oppilashuollon henkilöstölle.

7. Kiusaamisen vastaisten toimien vastuuhenkilöt

Tavoite: Koulussa tunnistetaan eri toimijoiden roolit kiusaamisen ehkäisyssä. Toiminta kuuluu kaikille koulu- tai oppilaitosyhteisössä työskenteleville.

- Kiusaamisen estävä toiminta on kaikkien koulun aikuisten vastuulla
- Rehtori ja yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä johtavat kiusaamista estävää toimintaa

Muita käytännön keinoja kiusaamisen estämiseksi:

- Yhteiset pelisäännöt kaikille nähtäväksi
- Opettajille, huoltajille ja oppilaille selväksi, kuinka kiusaamistilanteissa toimitaan
- Opettajat ja muut koulun aikuiset ohjaavat aktiivisesti oikeanlaiseen toimintaan
- Osallistaminen, yhteisöllinen toiminta, aktiivinen ryhmäyttäminen
- Aktiivinen sovittelutoiminta
- Someturva
- Jälki-istuntokäytännöt

8. Restoratiivisten lähestymistapojen käyttö

Tavoite: Koulussa on ymmärrystä ja osaamista restoratiiviseen lähestymistapaan.

Restoratiivinen lähestymistapa korostaa kohtaamiseen, keskusteluun ja yhteistyöhön perustuvaa myönteistä prosessia, jossa pyritään osapuolten välisen ymmärryksen

lisääntymiseen. Se vahvistaa valmiutta haastavien tilanteiden sovitteluun rakentavasti, osallisuutta vahvistaen.

Kaksi koulun opettajaa on käynyt RESTO-koulutuksen (sovitteleva ja restoratiivinen yhteisö-koulutus) ja he toimivat aikuissovittelijoina. Lisäksi kaikki koulun opettajat ovat osallistuneet Verso-koulutukseen.

9. Nimikkoaikuisen paljon kiusatulle oppilaalle

Tavoite: Kiusaamisen kohteeksi joutuneella oppilaalla on nimettynä turvallinen aikuinen, joka auttaa ja tukee eteenpäin.

- Laaditaan toimintamalli, jolloin jokaisessa koulussa on mahdollisuus nimikkoaikuisen tuelle
- Oppilas saa ehdottaa/nimetä itselleen turvallisen koulun aikuisen nimikkoaikuisekseen
- Mietitään tapaamiskerrat yksilöllisesti (oppilaskohtaisesti) - tarvittaessa asia otetaan esiin myös oppilashuoltoryhmässä

10. Tukevan oppilastoiminnan vahvistaminen ja tukeminen

Tavoite: Kouluyhteisössä kaikki otetaan mukaan kiusaamisen ehkäisyyn. Näin vahvistetaan kiusaamista vähentävää ilmapiiriä.

- Oppilaskunnan kanssa järjestetään kiusaamisen vastainen päivä lukuvuoden aikana
- YHR:n ja nuorisotyön yhteistyö

11. Vertaistukitoiminta

Tavoite: Kiusatuksi tulleella oppilaalla tai opiskelijalla on mahdollisuus jakaa kokemuksiaan ja saada vertaistukea muilta.

Kummikoulu ottaa yhteyttä nuorisotyöntekijään ja selvittää yhdessä vertaistukiryhmän perustamista (kohdennettu nuorisotyö).

Päivänkehrän koulun yhteyshenkilönä toimivat oppilashuollon henkilöstö.

12. Niveltäminen ja siirtymätilanteet

Tavoite: Oppilas saa erityisesti nivelvaiheissa ja siirtymätilanteissa tukea ja ohjausta.

Esiopetus-koulu:

- Nivellyspalaverit esiopetusryhmien kanssa keväällä
- Keväällä järjestetään koulutulokkaille ja huoltajille tutustuminen
- Syksyllä vanhempainilta koulutulokkaiden huoltajille
- Elo-syyskuun aikana käydään henkilökohtaiset keskustelut koulutulokkaiden huoltajien kanssa
- Vanhempainilloissa pyritään vuorovaikutteiseen toimintaan

Päivänkehrän koulun uusi oppilas:

- Tutustuminen etukäteen uuteen luokkaan. Uuden oppilaan ryhmäyttäminen.
- Perheen tapaaminen mahdollisimman pian.
- Uuden oppilaan kanssa käydään henkilökohtaisesti läpi koulun toimintamallit.

6.luokkalaiset:

- Tutustuminen yläkouluun lukuvuoden aikana (kevätlukukaudella)
- Arviointikeskustelun yhteydessä nivelvaiheen ohjaava palaute
- Nivellyspalaverit keväällä (OHR/ela/luokanopettaja)

13. Huoltajien osallistaminen

Tavoite: Huoltajilla on tiedossaan, miten oman lapsen koulussa kiusaamista ehkäistään ja miten siihen puututaan.

- Huoltajat tutustutetaan toisiinsa osallistavilla ja vuorovaikutteisilla menetelmillä koulutaipaleen alusta asti.
- Huoltajille esitellään koulun kiusaamisen estämisen toimintamalli syksyn vanhempainillassa

14. Puuttumisen portaat

Tavoite: koulussa on selkeä toimintatapa kiusaamiseen puuttumiseen. Sovittu toimintamalli on oppilaiden, huoltajien sekä kaikkien koulun aikuisten tiedossa.

Puuttumisen portaat on kirjattu erikseen. Ne käydään läpi henkilökunnan, oppilaiden sekä huoltajien kanssa.

Portaiden sisältöä:

- Koulussa tehtävä ennalta ehkäisevä työ (lo, el
- Aikuisen puuttuminen akuuttiin tilanteeseen
- Tiedottaminen: luokanopettaja/huoltajat/tarvittaessa OHR/rehtori
- Kirjaaminen
- Seuranta
- Aikataulutus, eteneminen